

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az átalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XI. L. Leó pápa *Zichy* Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Égész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Simor-utca 39.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

A politika és a vallás.

A parlamentben egy két napi szünet állott be, a mely hasonlatos a rövid napos fegyverszünethez. Az ellenzék erélyes fellépésével tehetetlenül áll a kormány és teljes tudatában van annak, hogyha időközben Bánffy ravaszságának nem sikerül az ellenzékkel megbékélni úgy az állam gépezete megakad és ő egész kormányával együtt kénytelen lesz lemondani.

A támadás, melyben az ellenzék nem is annyira a kormányt, mint inkább Bánffy személyét részesíti túllépte régen azt a határt, a melylyel a politikai ellenfelek a parlamentben küzdeni szoktak. A miniszterelnököt, még határozottabban megjelölve Bánffyt, olyan kifejezésekkel illetik a magyar parlamentben, a minő kifejezéseket nem olyan tiszteltremélő társaságban, mint a milyennek a törvényhozók testülete kell, hogy legyen, hanem egyszerű polgáremberek társaságában sem otthonos. Megbotránkozunk minden művelt uriember a modoron és hangon, a melyet a képviselők Bánffyval szemben alkalmaznak, ha nem volna közismert tény a Bánffy kormányzata alatt elkövetett számos törvénytelenység, ha nem volna ismeretes az a sok piszkos, fölháborító eszköz, a melyet Bánffy fölháborította az ellenzék s egyes ellenzéki politikuskok tönkretételére. És így csak jogos visszatorlást, leszámolást kell látnunk

A szerencse.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Írta: Toljsztoj Leó gróf. — Fordította: Ballier Sándor.

Az ufai kormányzóságban élt egy Iljasz nevű baskir. Iljasz atyjától nem örökölt gazdagságot. Atyja megházasította s egy évre rá meghalt. Akkor minden vagyona hét kanca, két rehen és egy csomó juh volt. Iljasz azonban tudott gazdálkodni és szerezni; feleségével együtt reggeltől estig talpon volt, legkorábban kelt és legkésőbbben feküdt le. Ily módon vagyona évről-évre gyarapodott és harminczöt esztendő elmultával gazdag ember volt.

Ekkor volt kétszáz lova, százötven darab marhája és ezerkétszáz juha. Bérései a földeken dolgoztak, míg a cselédlyánok fejték a teheneket, és a juhokat. Mikor azonban meggazdagodott, elbizakodottá váltak és az egyik iszákoskodni kezdett. A legidősebb egy verekedésnél elpusztult és a fiatalabb, akinek nagy ravágyó anyósa volt, nem akart tovább atyjának engedelmeskedni. Iljasz kénytelen volt neki kiadni a részét.

Ódaadt neki egy házat és sok barmot, miáltal vagyona megapadt. Nemsokára ezután a juhok között valami betegség ütött ki és sok elpusztult közülök. Ezután inségés esztendő következett, takarmány nem termett, és a tél folyamán sok marha elhullott. A kirgizek elvették Iljasz legjobb darab földjét. Birtoka folyvást csökkent. Mindig többet vesztett, ereje fogyott, és hetven éves korában odajutott, hogy

a parlament ellenzékének küzdelmében. Bánffy nem érdemel kíméletet, különösen nem érdemi azt meg az ellenzékétől. Az ilyen veszedelmes embert, az ilyen eszöközökben nem válogató ellenfelet a saját fegyverével a saját területén kell lenné tenni.

Természetes, hogy a megfizetett kormányparti sajtó rettenetes módon dühöng és szidja az ellenzékét. Gyanúsias és a közönség bevezetésére való törekvés látszik ki minden cikkéből. De mit is lehetnének más, amikor Bánffy maga is újabb röpiratban „A kisgazda“ populáris czim alatt igyekszik a nép szívéhez férközni s úgy akar az országban demagogiával hangulatot kelteni az ő kiegyezési terveinek, a melyek az ország érdekeinek feloldozásával lennének megköntendők.

A míg nálunk ilyen kavarodás van, addig a németek császára messze keleten lélekemelő vallási érzésekkel vesz részt a jeruzsálemi Megváltó templom fölszentelésén és onnan üzeni a világnak, hogy a kereszténységnek köszönjük a haladás minden nemesebb jótéteményét, hogy a népek a kereszt védelme alatt lettek nagygyűrés hatalmassá és éppen azért a keresztényi szeretet sugja mindannyiunknak „Legyen béke a földön“. Onnan üzeni a jeruzsálemi új templomból az evangélikus egyház híveinek, hogy felebaráti szeretet és a

türellem uralja tetteiket. Vajjon megértik-e, követik-e a német császár jóakaratu figyelemzetéseit azok, a kik Magyarországon a katolikusok ellen évek óta a türelmetlenség politikáját szolgálják.

De megható az a figyelem, a melyben a protestáns Vilmos a katolikus egyház fejét, a pápát részesítette, a midőn hozzá a „La dormition de la Sainte Virge“ről nevezett terület megszerzését a következő távirat kapcsán tudatta:

„Boldognak érzem magamat, hogy tudhatom Szentségeddel, hogy hála a szultán jóindulatának, a ki nem késett iránymban személyes barátságának bizonyosságát adni, abba a helyzetbe jutottam, hogy a La dormition de la Sainte Viergeről nevezett területet megszerezhettem. Elhatároztam, hogy ezt a területet, a melyet annyi ájtatos emlék tesz szentté. katolikus alattvalóimnak, nevezetesen a szentföldi német katolikus egyesületek bocsátom rendelkezésére. Jól esett szívemnek, hogy megmutathattam ezzel, hogy mennyire drágák nekem az isteni gondviselés által reám bízott katolikusok vallásos érdekei. Kérem Szentségedet, fogadja őszinte vonzalmam kifejezését.“

A pápa a következő távirattal válaszolt:

„Mélyen megindított bennünket az a barátságos távirat, a melyet Felsőged hozzánk intézni sziveskedett, hogy tudassa

el kellett adni a prémekek, szőnyegeket, nyergeket és kibitkákat, végül kumiszt, vaját és sajtot készítettek. Iljasz bőségben élt és az egész környéken irigyelték. Az emberek így szóltak:

— Milyen boldog ember ez az Iljasz? Mindenből annyija van, hogy meg sem kell halnia.

Kiváló emberek keresték az ismeretségét és érintkeztek vele. Messze-vidékről jöttek vendégei, a kiket Iljasz mind barátságosan fogadott, megvendégelven őket étellel és itallal. Akárki jött, készen állott számára a kumiszt, a tea, a hallevés és báránhus. Ha vendégek érkeztek, rögtön levágtak egy bárányt, ha sok vendég jött, egy kanczát mészároztak le.

Iljasznak két fia és egy leánya volt. A fiukat megházasította, a leányt pedig férjhez adta.

Mig Iljasz szegény volt, fiai együtt dolgoztak vele. Ők őrizték a lovakat utolsó marháját is. Most már semmije sem volt és öreg napjaira feleségével együtt más embereknél kellett kenyeret keresnie. Semmije sem maradt más, mint a testén való ruha és felesége. Samsemagi. Fia egy távoli vidéken lakott, leánya meghalt.

Szomszédjuk Muhamedsah részvételt érzett a két öreg iránt. Ez jó ember volt; nem volt sem gazdag, sem szegény és egyforma életet élt. Visszaemlékezett Iljasz vendégszeretetére és így szólt:

— Elj nálam Iljasz, öreggeddel együtt. Nyáron dolgozok erdőhöz képest, télen pedig hizlald a marhákat. Samsemagi fejheti a kanczákat és kumiszt készíthet. Ezért adok nektek

ételt és ruhát. Mondjátok meg továbbá, hogy mire van még szükségtek és azt is megkapjátok.

Iljasz köszönetet mondott szomszédjának, és így élt feleségével együtt, mint munkás Muhamedsahnál. Eleinte nehezen ment, de később mindketten megszokták és erejükhez képest munkálkodtak.

Muhamedsahnak előnyére vált, hogy ilyen munkásai vannak. Minthogy az öregeknek maguknak is volt birtokuk, minden munkában járatosak valának, nem lebzseltek és elkövettek tőlük minden telhetőt. Muhamedsahnak magának is fájt látni, hogy ezek az emberek, a kik oly magasan voltak, oly mélyre süllyedtek.

Egyszer történt, hogy Muhamedsahhoz valahonnan messziről rokonok jöttek látogatába. Egy mo'lah (arab pap) kísérte őket. A gazda megfogott egy kost és levágatta. Iljasz lehuzta a kosról a bőrt, megfőzte az állatot és beküldte a vendégeknek. Mikor ezt megették és teát is ittak, kumisszal frissítették föl magukat.

A házigazda és vendégek puha vánkóson ültek, csészékből kumiszt ittak és társalogtak. Mikor Iljasz munkáját bevégezte, elment az ajtó mellett. Muhamedsah látta őt és így szólt rokonaihoz:

— Láttátok azt az öreget, a ki erre ment?

— Láttam. De mi különös van rajta?

— Ő volt a leggazdagabb mindenek között. A neve Iljasz. Bizonyosan hallottál felőle.

— Bizonyára hallottam felőle. Hiszen hirt messze terjedt.

— Nem maradt semmije. Nálam él, mint munkás, felesége pedig a kanczákat feji.

velünk abbeli elhatározását, hogy a La dormition de la Sainte Vierge-ről nevezett területet, a melyet Jeruzsálemben megszerzett, katolikus alattvalóinak engedti át. Kifejezvéen élénk megelégedésünket azon, meg vagyunk győződve, hogy a katolikusok nagyon hálásak lesznek Felsőged irányában és szívesen csatoljuk legőszintébb köszönetünket a többiek köszönetéhez.

Ez a két sürgöny jótékony érzéssel tölt el mindnyájunkat, kiemelve bennünket a mai politikai torzalkodások közül.

POLITIKAI HIREK.

— Fölösztadják-e a Házát? Az indemnity-ről szóló javaslat átsempészésének kísérlete az ellenzék erélyes állásfoglalása következtében végkép megbukottnak tekinthető. Természetes, hogy most már a kormány a végső fegyverekhez nyúl: a Ház fölösztadtságával fenyegetődik. Csak hogy ezt a számítást alaposan keresztülhuzta a részen álló ellenzéki pártok együttes elhatározása, hogy az indemnity javaslatlól még a napirendre tűzést is megtagadta. Ily taktikára nem számítottak a mameluk táborban. Rendes körülmények között úgy gondolták, hogy az indemnityvel az ellenzék minden erejének kifejtése mellett is november hó első hetében készen lesznek s így kezében lesz Bánffy-nak a végső eszköz is, hogy szükség esetén új választást rendelje el, a Házát az ellenzék kötelességtudó és elszánt elemeitől megszabadíthassa. Most azonban úgy áll a dolog, hogy se indemnity nincs, se a Ház fölösztadtságát komolyan venni többé nem lehet, mert arra többé a fizikai idő sem elegendő. Nézetünk szerint a Ház fölösztadtságáról beszélni egyszerűen kalendáriumi lehetetlenség s az azzal való ijesztgetés legfeljebb mosolyt kelthet az ellenzék tapasztalt politikusainál. Az ellenzék eddigi akciója tényleg a legerősebb fegyvert csá-

— Az idegen csodálkozott, csettintett a nyelvvel, megrázta a fejét és így szólt:

— A szerencse olyan forgandó, mint egy kerék; egyiket felemeli a magasba, a másikat pedig lesújtja a mélységbe. Az öreg bizonyosan epeeszté magát?

— Ki tudhatja azt? Csendesesen magának él és derekasan dolgozik.

Erre a rokon így felelt:

— Nem lehetne vele beszélni? Ki szeretném kérdezni életének folyása felől.

— Miért ne? Lehetséges — válaszolt a gazda és kikiáltott a kibikából:

— Nagyapuska, gyere be igyál kumiszt. Hozd magaddal az öregedtet is.

Iljász és felesége beléptek. Iljász köszöntötte a vendégeket és a gazdát, elmondott egy imádságot és lekuporodott az ajtó mellé; az öreg asszony a függöny mögé ment és a házi-asszony mellé ült.

Iljásznak adtak egy csésze kumiszt. Ő meghajtotta magát, ivott egy keveset és félre tette a csészt.

— Hogy vagy nagyapuska? — kezdte a szót a rokon. — Úgy-e, nehezedez esik, mikor bennünket látsz, visszagondolni korábbi életedre, a melyet szerencsében és boldogságban töltöttél, most, a mikor új szegénységben vagy?

Mosolyogva felelt Iljász:

— Ha én beszélnék neked boldogságról és boldogtalanságról, nem hinnéd el. Kérdezd meg inkább az öregemet. Egy asszonyban a mi a szíven van az a nyelvén is. Ő bizonyosan a teljes igazságot fogja mondani.

A vendég átszólt az asszonyhoz:

— Mondd, hogyan gondolkodol korábbi szerencsédéről és mostani szerencsétlenségedről?

varta ki a kormány kezeiből, mely végzetessé válhatott volna, ha idejekorán élet nem veszik. Tudják ezt nagyon jól a kormánypárton s innét az a keserű hangulat, mely a kitartott lapokon egy idő óta előmlik. A kutyáról azt mondják, hogy megérzi gazdája halálát s nyöszörgő vonításával fejezi ki balsejtelmeit. Ilyen nyöszörgést visz véghez a kormánypárti sajtó is a Bánffy-kormány fölösztad tetemeinek ösztönszerű sejtelmére.

— A kvóta. Az osztrák kvóta-deputáció valószínűleg nem jön többé Budapestre. A magyar kvótabizottságnak holnap ülése az azt fogják indítványozni: értesítsék az osztrák kvótaküldöttséget, hogy a magyar kvótának 38 százaléka való fölemelése egyszerűen el nem fogadható. A magyar kvótaküldöttség ezt be fogja jelenteni a magyar parlamentnek s azt hiszik, hogy az osztrák kvótaküldöttség is ugyanezt fogja cselekedni az osztrák parlamentben. Mind a két bizottság tudatni fogja, hogy a tárgyalás meghiusult s a bizottságok missziója ezzel véget ér. A koronára hárul az a feladat, hogy a kvóta tekintetében jövő esztendőre döntsön. Ez a döntés karácsony hetén fog bekövetkezni s pedig oly értelemben, hogy jövő évre megmarad a mostani kvóta.

UJDONSÁGOK.

— Van szerencsénk az igen tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy lapunk szerkesztése májtól kezdve Simor-utca 39-ik szám alatt van.

— Gyászme a halottakért. Tegnap, halottak napja alkalmával, a székelyházban nagy gyászisteni tisztelet volt a megholtak lelki üdvéért, melyet dr. Steiner Fülöp megyés püspök tartott. Az oltár előtt ravatal volt felállítva, a szöszék feketével bevonva; a templomot pedig egészen megtöltötte a közönség. A szent-mise után Kéri Vidor tartott szép szent beszédet.

— A királyné szobrának a helye. Alig, hogy a királynének állítandó szobor eszméjét megpendítették, már különböző kombinációk

merültek fel a szobor helyére néve. Már akkor emlegették a szobor helyéül a Szent György teret, az Erzsébet teret, az esküteri hid előtti teret, pállnaházát stb. Most végre a szobor helye meg van állapítva, még pedig a király kívánságára, a Szent György téren, a Hentzi szobor helyén. Tegnap tartotta az országos szobor bizottság alakuló ülését, melyen, mikor a szobor helyének kérdése került tárgyalás alá br. Bánffy miniszterelnök előterjesztette Ő Felsőgednek az óhaját, hogy az Erzsébet szobor a budavári Szent György téren állíttassék fel, a Hentzi szobor helyén. Az országos bizottság az előterjesztést egyhangulag tudomásul vette és a szobor helyére ez értelemben határozott. Elkerül tehát valahára mégis csak a szomorú emlékü szobor, hogy helyet adjon a legünnesebb királyné szobrának. Ezután szívesen fogja felkeresni e helyet s örömmel zárandokol oda a magyar, mert nem a szomorú idők emléke, hanem a védő angyalunk szobra fogja ékesíteni a teret.

— A pápa költemény-pályzata. XII. Leó pápa egy megzenésítésre alkalmas „Carmen Saecularé“-ra hirdetett pályázatot. A pályázat, amelynek feltételei eddig ismeretlenek, az 1900-ik esztendőben jár le és nemzetközi jellegű lesz. A költeményt — mint Rómából írják — Pereti lelkész, az egyházi zenészek egyik legtehetségesebb művelője fogja megzenésíteni.

— Vasárnapi munkaszünet. Hat nap teremté Isten a világot, a hetediket megszünt teremteni, megáldá és megszentelé e napot, hogy mi is hat nap dolgozzunk, hetediket pedig nyugodjunk és istenes dolgokkal foglalkozzunk. Minden kis iskolás gyermek megtanulja ezt úgy, hogy nem felejtheti el egész életében; azok számára pedig, kik nem tanulják, vagy elfelejtik, gondoskodott a törvényhozó testület törvényről, melyben megtiltja a vasárnapi ipari és mezeti munkát, egyes sürgős eseteket kivéve. Többször történik feljelentés azon falukból, melyekben csendőrállomás van, hogy megszegik a törvényt. Így történt ez most is, hogy a seregélyesi őr

godtunk meg, isét közeledett a gond, hogy miképp lássuk el magunkat tére abrakokkal. De nemcsak ez — magunk között sem volt egretértés. Ő így akart valamit csinálni, én amugy — ennek veszekedés és büni lett a következtése. Gond következett gond, vétek vétek után — és egy boldog óránk sem volt.

— És most?

— Most ha fölkelünk, szeretetben és egyetértés között beszélgetünk. Nincs mi fölött vitatkozunk, nincs, a mi gondot okozzon — csak egy gondunk van, hogy urunkat szolgáljuk. Így erőnkhez képest kedvvel dolgozunk, hogy az urnak ne legyen vesztése, hanem nyeresége. Ha a munkából jövőnk az ebéd kész, kész a vacsora is, és kumiszban sincs hiány. Ha hideg van, a kályha mellett melegszünk, vagy föl vesszük a bundát. Arra is van időnk, hogy beszélgessünk, lelkünkre gondoljunk, imádkozzunk Istenhez. Ötven évig kerestük a szerencsét és most megtaláltuk.

A vendégek nevettek.

Iljász azonban így szólt:

— Ne nevesetek, testvéreim. Nem tréfáról van szó, hanem az emberi létről. Az öreg és én bolondok voltunk, a miért gazdaságunk elvesztése miatt sirtunk. Most megmutatta nekünk Isten az igazságot; nem szórakoztatásotokra, hanem javatokra fedeztük fel nektek ezeket.

— Ez bölcs beszéd, erősítette meg a mol-lah. Iljász igazat mondott. Így áll ez az írásban is.

A vendégek elgondolkoztak és nem nevettek többet.

kisirt szemmel ismét elfoglalta helyét a kertben, eszébe jutott, hogy isten anyjához könyörögjön, hogy valami csodával szabadítsa ki szomorú rabságából. Ájtatosan imádkozva töltötte az egész napot s a mikor napnyugta előtt még egyszer az ég felé fordította tekintetét, a levegőben ragyogón, fehér szálakat látott, a melyek tündéres mintába voltak szöve. Szerena egész éjjel azon gondolkozott, hogy miért küldötte az ég e pompás látományt. Végre azt hitte, hogy megtalálta a titok megoldását. Másnap reggel elővette munkakosarából a legfinomabb selyemszálakat s megpróbálta emlékezetből utánozni a szövés mintáját. Végre hetekig és hónapokig tartó nehéz munka után kész volt a négyszög alaku finom csipke, a melyet a grófnőnek is megmutattak, akinek annyira megtetszett, hogy majdnem elfelejtett komornáját magához hívatta. Hogy hibáját jóvá tegye oly nagy összeget fizetett a leány csipkéjéért; hogy férjhez mehetett Luitpoldhoz s csodálatos módon szerzett ügyességét a csipkeverésben tovább fejleszthette.

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Magyar Általános Köszénbánya részvény társulattól Budapestben a

tatai köszénbányák

kizárólagos képviselőtét Székesfehérvár és vidékére átvettem és szénét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai szén** első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

RAKTÁR: a teherpályaudvar bejárójával szemben, a Keszei-féle székgyárban.

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.

* E rovatban közölttekért teletlőséget nem vállal a szerkesztőség.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorl. s nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

*** Darabja 3 frt. ***

A penge ***csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

MINDEN SORSJEGY UTANFIZETÉS NÉLKÜL
MINDA 6 HUZÁSON JATSZIK.

UJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA

FONVEREMÉNY
100.000
KORONA ÉRT.

5 NYEREMÉNY 20.000 KORONA SZÁMÚ
AZ ÖSSZES NYEREMÉNYEKET KIVONATRA 20% LEVONASSAL.
VÁLLALAT KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLJA.

EGY SORSJEGY ÁRA: 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A BUDAPESTI UJSÁGIRÓK EGYESÜLETE.

SORSJÁTÉK KEZELŐSÉG:

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. szám.

90. 10.-1

ALAPITTATOTT 1858. évben.
TELEP Palotai-utca 23.
TELEFON SZÁM 79.
Sürgöny cím: Concordia, Székesfehérvár.

PFINN JÓZSEF
„CONCORDIA“

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA
Székesfehérvárott, sas-, Jókai- és iskola-utca sarkán
a „Fekete Sas“ szálloda átellenében

SIRKOSZORUK.

SIRKOSZORUK.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.
Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. 70. — 4
Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek!

HIRDETÉSEK
felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos árért

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfehérvárott.